

MAKEDON DİLİNDEKİ TÜRKÇE KELİMELER

Muhammet YELTEN*

Abidin KARASU**

Özet

Bu yazıda Balkanlar'da yüzyıllar boyunca hâkim olmuş Osmanlı İmparatorluğu'nun dili olan Türkçenin bölge dillerinden Makedonca'ya olan etkisi örneklerle gösterilmektedir. Bilindiği üzere dil, kültürün en önemli unsurudur. Bu sebeple, sosyal ve siyasi yapıdaki çevresel değişikliklerden doğrudan etkilenir. Adını Türkçedeki "dağlık, ormanlık bölge" anlamına gelen kelimedenden alan Balkan bölgesi, yüzyıllarca Türklerin hakimiyeti altında kalmıştır. Bu yüzden yerel dillere Türkçeden pek çok ödünç kelime geçmiştir. Biz çalışmamızda bu durumu ortaya koyduk ve bunu hazırladığımız bir listeye somutlaştırdık.

Anahtar kelimeler: Dil, Türkçe, Balkan bölgesi, ödünç kelime, Makedonca

Turkish Loan Words In Macedonian

Abstract: In this paper, affect of Turkish which was language of Ottoman Empire that ruled Balkan region for centuries, to Macedonian language is exhibited with samples. As it is known, language is the most significant pattern of a culture. Thus, it is directly affected by enviromental changes concerning social and political structure. Balkan region, which took its name from a Turkish word, means "mountainous forested region", was under Turkish dominance for

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

** Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencisi

centuries. For this, many loan words passed to regional languages from Turkish. In this article, we describe this and concretized our claim with a list of Turkish loan words in Macedonian language.

Key words: language, Turkish, Balkan region, loan word, Macedonian

GİRİŞ

Bir kültür varlığı, kültürü oluşturan öğelerin en başta geleni olan dil, bir ulustaki kültür hareketlerinin ve o ulusun başka toplumlarla olan kültür ilişkilerinin büyük ölçüde etkisindedir. Bugün çeşitli dillere ait, elimizde bulunan yazılı ürünlerin en eskilerinde bile başka dilden alınma öğelerin varlığı göze çarpmaktadır. Diller arasındaki ilişkilerde en çok alınan öğeler, sözcüklerdir. Başta dinsel yakınlaşmalar, edebiyat etkilenmeleri olmak üzere birlikte yaşama, ticaret ilişkileri, siyasal ilişkiler nedeniyle ödünç öğeler, bu ilişkilerin ölçüsü oranında dilden dile aktarılmaktadır. Diller arasında alışveriş ve etkilenmeler, özellikle, değişik toplumların bir arada, iç içe yaşadıkları yerlerde, dillerin çehresini değiştirecek kadar büyüktür. Bir arada konuşulan iki dil birbirinden sözcükler ve kurallar aldıkları gibi bu dillerin ses dizgesi ve anlatım yolları arasında da yakınlaşmalar olur¹.

Osmanlı Devleti 1371 yılından itibaren Makedonya topraklarını kendi sınırları içine katarken, aynı zamanda Balkan yarımadasının da hızla tek sahibi olma yolunda, emin adımlarla ilerlemekteydi. Osmanlı, köklü Türk devlet geleneğinden gelen tecrübesiyle, fethetmiş olduğu bu yeni toprakları nasıl kendisinin bir parçası hâline getireceğini ve bir anlamda asırlarca sürecek Balkan hâkimiyetinin idaresini nasıl kökleştireceğini iyi biliyordu. Çünkü kurulan bu devlet, ardında yüzyıllardır Orta Asya ve Ortadoğu'da devletler kurmuş engin bir devlet geleneği ve tecrübesinin mirasçısıydı. Dolayısıyla Balkanlar Osmanlı'nın bu köklü geleneğinin, tecrübesinin bir nevi uygulama alanı olmaya adaydı. Bunun icraatına iskân politikası ile başlanılmış, Anadolu'da toprak sıkıntısı çeken, aralarında sık sık anlaşmazlıklar yaşayan özbeöz Türk konar-göçerleri Balkanların son derece stratejik merkezlerine yerleştirilmiş ve buraların Türkleşmesine çok büyük katkılar sağlamışlardır.²

¹ Doğan Aksan; *Her Yönüyle Dil, Ankara 2003*, s.137.

² Ömer Lütfi Barkan, "Osmanlı Tarihinde Rumelinin İskânı İçin Yapılan Sürgünler Meselesi", İktisat Fakültesi Mecmuası, 13., İstanbul, 1950.

Türk milletinin diğer ırklardan olan insanlara karşı derin hoşgörüsü, bu ayrı ırklara mensup insanların son derece rahat ve refah bir yaşam sürdürmesine vesile olmuştur. Bunun sonucunda Osmanlı yönetimindeki Slavlar da Türklerin bu derin hoşgörüsüne karşılık, Türklerle iyi ilişkiler sürdürdüler.

541 yıl süren Osmanlı'nın Balkan hâkimiyeti, tüm olup bitenlere, yaşananlara ve bu duruma bir türlü inanmak istemeyen çevrelere en iyi cevaptır. Beş asır gibi çok uzun bir süre Balkan topraklarında kalmış olan ecdadımız, burada bir insanlık dersi vermiştir. Bunu sadece Balkanlar'da yaşayan Slavlar değil, diğer ırklara mensup birçok etnik grup da söylemektedir. Ancak gerçeklerin üzeri örtüldüğünden ve sadece İngiltere, Fransa, Almanya gibi Osmanlı'nın engin devlet geleneğini göz ardı eden devletlerin ortaya atmış oldukları söylentiler bilindiğinden, böyle olumsuz bir tablo söz konusudur. Oysaki gerçek çok farklıdır.

Osmanlı'nın ve Türklüğün Balkanlar'daki etkisinin önemli bir bölümü de yukarıdaki bilgilere bağlı olarak "dil" konusunda kendini gösterir. Balkan milletleri Türk dilini kendi dillerinin bir parçası kabul ederek bünyelerine almışlardır. İncelemeler sonucunda görülmüştür ki Makedon dilinde binlerce Türkçe kelime ile birlikte Türk dil mantığı, sistemi ve düşünüş biçimi yer almaktadır. Sevilmeyen bir halkın dilini bu kadar benimsemek mümkün değildir. Osmanlı idaresi diliyle birlikte bir bütün olarak bu Balkan ulusunun bünyesine sevecenlikle nüfuz edebilmiş, böylece Türkçe, Makedon dili ve kültürü üzerinde son derece tesirli bir değer olarak kendisini göstermiştir.

Türk dilinin tesiri Osmanlı'nın buraya gelmesiyle başlamıştır. Yani XIV. yüzyıldan itibaren Türkçe kelimelerin yavaş yavaş Makedon dili tarafından alındığını görmekteyiz. Ancak XIV-XVII. yüzyıl arasında Makedonya topraklarında yaygınlaşmış bir yazı dilinin olmaması, buna karşılık sadece kilise çevresinde okunan ve kilise mensuplarının bildiği "Kilise İslavcası"nın yazılı dil hâlinde bulunması muhtemelen bu dönemde alınmış olan kelimelerin tespitini güçleştirmektedir. Buna rağmen son derece sınırlı bir çevrenin kullandığı ve çok az eser bulunan "Kilise İslavcasında" da tespit edilen Türkçe kelimeler vardır.

O hâlde rahatlıkla ileri sürebiliriz ki Türk hâkimiyeti dönemlerinde Makedonca Türk dilinden pek çok söz almıştır. Dilbilim çalışmalarında

“superstratum” olarak adlandırılan üst tabaka etkisi burada gerçekleşmiş, maddi kültür öğelerinden başlayarak Osmanlı yönetim ve ordu kavramlarına, sanat ve zanaat terimlerine kadar geniş bir sözvarlığı bu dile geçmiştir. Dolayısıyla bu çalışmamızda Türk dili ifadesi Türklerin İslam kültürü ile olan ilişkileri neticesinde Türk dili söz varlığına yerleşmiş Arapça ve Farsça kökenli kelimeleri de kapsamaktadır.

Makedon dili, Slav dillerinin güney kolundan bir dil olmakla birlikte günümüzde Makedonya Cumhuriyeti sınırları içinde konuşulmaktadır. Dil tarihi ile ilgili bilgiler derlediğimiz Makedonya Cumhuriyeti bugün Balkanların güneyinde Yunanistan, Bulgaristan, Arnavutluk ve Sırbistan ile sınır komşusu olan, çoğunluğunu Makedonların oluşturduğu, başta Türkler olmak üzere birçok azınlık grubunun yaşadığı bir ülkedir.

Uzun yıllar Federal Yugoslavya'nın bir cumhuriyeti olarak kalan Makedonya 8 Eylül 1991 yılında bağımsızlığını ilan etmiş ve nihayetinde 1993 yılında bağımsız bir cumhuriyet olarak Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından kabul edilmiştir³.

Makedon dili IX. yüzyıl sonu ve X. yüzyıl başında Kiril ve Metodi kardeşlerin Slav alfabesini meydana getirmeleriyle birlikte yazı dili hâlinde kullanılmaya başlar. Öğrencileri Kliment ve Naum'un gayretleriyle de gelişmesini sürdürür⁴. Makedon Slavlarının tarihinde belki de en büyük ve uzun süren değişiklikler Türklerin 1371 yılında bu toprakları almalarıyla başlar. Osmanlı Devleti, Makedon topraklarını uzun süre (1371–1912) elinde tutmuştur. Bu süre zarfında Makedon Slavları Türklükten ve onu oluşturan kültürel değerlerden çok fazla etkilenmişlerdir. Bu etkinin en büyüğü dilde görülür. Türk dili bu uzun süren devrede Makedon diline binlerce kelime vermekle kalmamış, gramer şekillerine de etki etmiştir⁵.

XIV. asrın ikinci yarısından sonra Türklerin Balkan yarımadasına gelmesi buradaki birçok milleti, başta Slavları derinden etkileyecektir. Makedonlar bu egemenlik döneminde Avrupalı olmayan bir millet, bununla birlikte Hint-Avrupa dil ailesinden olmayan bir kültürle de temas geçeceklerdir. Makedon ve Türk milletinin uzun yıllar doğrudan temasıyla

³ Melahat Hamza; *Makedon Dram Eserlerinde Türk İzleri ve Türkler*, Ankara, 1998. s.1-3.

⁴ Mile Körvezirovski, Kevser Seyfullah; *Makedonca-Türkçe Sözlük*, Üsküp, 1967.

⁵ Olivera Yaşar Nasteva; *Türskite Leksički Elementi vo Makedonskiot Yazik, Insitut Za Makedoski Yazik “Kriste Misirkov”*, Üsküp, 2001.

birlikte, asırlarca süren ortak yaşama şartlarından dolayı ister istemez birçok alanda etkilenmeler olacaktı. Bu, dini hayatta, âdet ve geleneklerde, günlük hayatta, dilde ve diğer kültürel öğelerde yaşanmıştır.

Türkçe kelimelerin çok erken dönemlerden itibaren Makedon diline girmeğe başladığını biliyoruz. Hatta Türk askerlerinin bölgeye gelmelerinden evvel de bazı Türkçe kelimelerin dervişler tarafından taşındığı tahmin ediliyor. Bir nevi Osmanlının gönüllü evladı olan bu dervişler askerlerden evvel buralara gelmişler ve açtıkları tekkelerle Türk dili ve inancını yaymışlardır. Türklerin Makedonya topraklarına geldikleri tarihlerde dönemin özelliklerini verecek kaynakların az olması bizi bu dönemlerdeki etkilenmeleri tespit etmekte zorlamaktadır.

Hemen belirtelim ki buradaki sınırlı kelimeler hiçbir zaman XIV-XVII. yüzyıl arasında kullanılan Türkçe kelimelerinin sayısını göstermez. Çok açıktır ki halkın kullandığı Türkçe kelimelerin sayısı binlercedir. Fakat yaygınlaşmış bir yazılı dil olmadığı için bunları tespit edemiyoruz. Nitekim XVIII. yüzyılın sonlarına doğru Makedon yazılı dilinin oluşmaya başlamasıyla, asırlarca Makedon halkının zihninde yer edinmiş, onun bir parçası olmuş binlerce kelime dile yansımaktadır.

Türkçenin Makedoncaı fonetik ve morfolojik açıdan etkilemesinin yanında sözcük temelindeki verinti kelimeleri çok daha önemli bir yer tutmaktadır. Görüldüğü gibi Makedon dili, Slav dillerinden beslenmesi ve bu dillerden kelime alması gerekirken, tercihini kesin olarak Türkçeden yana kullanmıştır.

Diller için son derece müstesna olan ve dış etkilenmelere karşı büyük bir muhafazakârlığın, koruyuculuğun olduğu alanlara bile Türk dili kelime vermeyi başarmıştır. Mesela “akraba” kelimeleri terminolojisine Türkçe etki ederek аџо(асо) < amca, дајче(dayçe) < dayı, теза(teza) < teyze, јана (yana) < anne, балдаза(baldaza) < baldız, евлатче (evlatçe) < evlat ve daha birçok kelime vermiştir. Vücut organları; бубрек (bubrek) < böbrek, циер(cier) < ciğer, далак (dalak) < dalak, шкембе (şkembe) < işkembe, дудак(dudak) < dudak kelimelerini vermiştir. Belki de en ilginç ve önemli alanlardan biri olan dini hayata da; дуња(dun'a) < dünya, курбан(kurban) < kurban, кабаат (kabaat) < kabahat, џенем (cenem) < cehennem gibi kelimeler vermiştir. Osmanlıların bu topraklara gelmesiyle, şehir hayatı ve dolayısıyla ticaret, zanaat kolları ile ilgili alıntılarının sayıca en fazla olduğu alan

isimlerdir. Daha sonra sırasıyla sıfatlar, fiiller, zarflar, edatlar gelmektedir. Zamir ve sayıların birçok yeni kelime Makedon diline geçmiştir. Bunun yanında miktarı daha azdır. Ayrıca ses, yapı, cümle, deyim ve atasözü alanları ile ilgili alıntılar da vardır.

Makedon dili araştırmalarında Olivera Yaşar Nasteva gerek dil tarihçisi, gerek leksikolog olarak son derece önemli yer işgal eder. Nasteva'nın dil tarihi, leksikoloji ve Balkanlarla ilgili çok sayıda bilimsel çalışması bulunmaktadır. Onun eserleri Makedon diline doğrudan katkı sağlamıştır. Bizim de böyle bir çalışma yapmamıza yönelik düşüncenin doğmasında yine Nasteva'nın 2001 yılında yayımlanan *Turskite Leksikçki Elementi vo Makedonskiot Yazik* adlı eseri önemli rol oynamıştır. Nasteva bu çalışmasında Türkçenin Makedon dili üzerindeki etkisini ve bu dile verdiği kelimelerin tespitini yaparken tarihî dönemlere yönelmiştir. Tespit ettiği kelimeleri Makedon dilindeki söylenişlerine göre kitabına almıştır. Bunun yanında Makedon ağızlarında değişik söylenişe sahip olmuş Türkçe kelimelerin günümüz Türkiye Türkçesindeki kullanılan karşılıklarına temas etmemiş, yalnız Makedon dilindeki telaffuzlarını esas alarak Makedon alfabesine göre sıralamıştır. Biz bu yazımızda, Makedon diline geçmiş Türkçe kelimeleri önce Makedonca söyleniş şekillerine göre sıraladık ve Türkiye Türkçesindeki karşılıklarını gösterdik. Listede yer alan kimi kelimelerin anlamlarının Makedon dilinde Türkiye Türkçesinden farklı olarak kullanıldığını gördük. Tespit ettiğimiz bu anlamları ilgili kelimelerin yanında parantez içinde gösterdik.

KELİMELER LİSTESİ

MAKEDONCA

TÜRKÇE

-A-

a	ha (evet, öyle)	acicalek	hacı leylek (leylek)
aa ha... ha (ha ben gelmişim ha o gelmiş)		aciitsa	kadın hacı
aaları	ağları	acistvo	hacılık
aar	ağır	aciya	hacı
aba	aba	aco	amca
abacika	kadın abacı	açık mavi	açık mavi
abacilok	abacılık	açık	açık
abacistvo	abacılık	ada	ada
abaciya	abacı	adaş	adaş
abdal	aptal	adet	adet
abdalest	aptal	adiliya adiliye (bir cins altın para)	
abdesane	abdeslane	adim	adım
abdesli	abdestli	adriç	ardıç
abdesliya	abdestli olan	afaz	hafız
aber	haber	afif	hafif
aberdar	haberdar	afion	afyon
aberdarka	haberdar (kadın için)	afionar	afyoncu
aberdava	haber vermek	afionarka	kadın afyoncu
aberdoagya	haberinin gelmesi	afionciya	afyoncu
aberima	haberi var	afionruhu	afyon ruhlu
abernema	haberi yok	afirim	aferin
aberprakya	haber göndermek	afuz	hafız
aberpuşti	haber salmak	afuzali hafızali (beyaz üzüm cinsi)	
aberstori	haberdar etmek	aga	ağa
abertzema	haber almak	agazlak	ağzlık
abraş	abraş	aginka	ağa
abur-cubur	abur cubur	agitsa	ağa
acaba	acaba	aheng	ahenk
acaip	acayip	air	hayır
acamilak	acemilik	airliya	hayırlı
acamiya	acemi	airsaz	hayırsız
acba	aceba	ajdaa	ejderha
acele	acele	ajdey,ajdera,ajdra	ejderha

ajiya	hacı	ale	hale (evin
ak	ak		bölmeleriyle ilgili)
akal	akıl	aletina	alet
akalliya	akıllı	algyuvezliya	algüvezli(koyu
akça	akçe		kırmızı rengi)
akçe	akçe	alış-veriş, alış-feriş	alış veriş
akçi başı	aşçıbaşı	alis	halis
akçiiitsa	kadın aşçı	aliya	allı
akçilnitsa	aşçı dükkânı	alka	halka
akçiya	aşçı	almak	almak
akıl	akıl	alpipir	al biber (kırmızı
akikat	hakikat		biber)
akmak	ahmak	alrsan	arслан
akrep	akrep	altan	altın
akşam	akşam	altançe	altın
akşamkyeifi	akşamkeyfi (çiçek)	altan-jito	altın buğday
aktar	aktar	altun	altın
al	al (kırmızı)	altin	altın
al	hal	altsırveno	al,
alaca	alaca	kırmızı(tısırveno:kırmızı)	
alaca şam	alaca şam, şam alaca	alva	helva
alacak-verecek	alacak verecek	alvacilnitsa	helvacı dükkânı
alaç	hallaç	alvaciya	helvacı
alafranga	alafranga	alvar	helvacı
alah	Allah	alvitsa	helva
alal çini	helâl etmek	am	ham
alal	helâl	ama	ama
alamanka, dalamanka	alman, dalman (bir	amal	hamal
	cins elma)	amalin	hamal
alarga	alarga	amalka	kadın hamal
alaş-feriş	alış veriş	amam	hamam
alat	halat	amamcık	hamamcık
alatest	halatlı		(erkeklerin oynadığı
alaturka	alaturka		bir tür oyun)
alaylem	alay ile, alayla	amamlak	hamamlık
albat, albatın	nalbant	aman de,-bre,-mori,-canım	aman bre, aman
alçak	alçak		canım
alço	al	aman	aman

amanet	emanet	arapka	kadın arap
amayliya	hamayli	arbiya	harbi (silah temizleme ve doldurma çubuğu)
ambar	ambar	arc pravi	harç yapmak
ambari	ambarlar	arci	harcayacak para
ami	ama	arç	harç
amir	emir	ardal	hardal
amur	hamur	arem	harem
an	han	aremlak	haremlik
ana	ana	aretlik	ahiretlik
anama	hanım	argeliye	hergele
anamska raka	hanımeli	argovan	erguvan
anason	anason	argovanliya	erguvanlı
anasonka	anason	arifana	arifane
ancak	ancak	arka	arka (torpil anlamında)
ancar	hançer	armagan	armağan
ancii	hancılar	arman	harman
anciya	hancı	arman	orman
angariya	angarya	armanarmudi	harman armudu
anlatiri	anlattirmek	arpacik	arpacık
ansonliya	anasonlu	arşlan	arşlan
anteriya	entari	arşlanausti	arşlanağzı
ap	hap	arşlanitsa	arşlan
apansas	apansız (ansızın)	arşlanka	arşlan
apçe	hap	arsuz	arşız
aps klava	hapsetmek	arşin	arşın
aps	hapis	arşlama	aşılama (ağaç için)
apsana	hapishane	artisuva	artislik yapmak
araba	araba	arzavalciya	arzuhalci
arabaciya	arabacı	arzoal	arzuhal
araç	haraç	arzoval	arzuhal
aralak	aralık	as ekmek	has ekmek
aram	haram	asalen	asli
aramiya	harami (bir tür oyun)	asiya	asi
aramolebets	haram yiyen	asker	asker
aramolebka	haram yiyen (kadın için)	askerciya	asker
aramzade	haramzade	askerliya	asker
araniya	haranı (kap türü)	askersko oro	asker halayı (oyun)
arap	arap		

asli	asli	avayliya	ayvalı
asma	asma	avcibaşıya	avcıbaşı
asmacaika	atmaca	avcioliya	avcıoğlu
asman	azman (büyük koç)	avciya	avcı
asret	hasret	avdes	abdest
astar	astar	avdesliya	abdestli
asura	hasır	avliya	havlu
aş	aş	avuç	havuç
aşaf	hoşaf	avuz	havuz
aşar	aşar	ay gidi	hay gidi
aşicik	aşık (aşık kemiği)	ay vi, ay ti	hay sen
aşik sestori	âşık oldu	ay,hay	ay, hay
aşık	âşık	ayak ayak	ayak ayak
aşitsi	âşıklar	ayakyol	ayakyolu (tuvalet)
aşikuva	aşk yaşamak	ayan	ayan
aşikyare	aşıkâre	ayar	ayar
aşış	haşhaş	ayat	hayat (sayvant)
aşkolsun	aşk olsun	aydamak	haydamak
aşladisuva	aşlamak (ağaç)	ayde	haydi
aşlama	aşılama	ayde de	haydi de
aşure	aşure	aydete	haydi de
at	at	aydi	haydi
ater	hatır	ayduçışte	haydutluk
ater krşi	hatır kırmak	ayduçitsa	küçük haydut
ater ostanuva	hatırı kalmak	ayduško oro	haydut halayı
ater rasipuva	hatır kırmak	aydut	haydut
atişerif	hattı şerif	aydutin	haydut
atitsa	at (iyi at)	aydutka	kadın haydut
atlaz	atlas (halı)	aygir	aygır
atlaziya	atlas (halı)	aylaz	haylaz
atliya	atlı	ayman	haymana
atmaca	atmaca	ayta	hayta
atpazar	at pazarı	ayvaliya	ayvalı
auka	helva	ayvan Pazar	hayvan pazarı
auva	helva	ayvan	hayvan
ava	hava	aza	âza
ava	hava (makam)	azacisko	yazıcılık
avan	havan	azaciya	yazıcı

bare	barem	battisa	batı
barem	barem	bavça	bahçe
barım	barem	bavçagradina	bahçe
barut	barut	bavçancılık	bahçivancılık
barutana	baruthane	bavçancistvo	bahçivanlık
barutçiya	barutçu	bavçancıya	bahçivan
basamak.basamatsi	basamak, basamaklar	bavçovan	bahçivan
baslara	balsıra (bitki hastalığı)	bavçovancıya	bahçivan
basma	basma	baya	bayağı (çok)
basmalıya	basmalı	bayamiti	bayağı
basra	balsıra (bitki hastalığı)	bayat	bayat
bastisa	bastı	bayrak	bayrak
bastra	balsıra (bitki hastalığı)	bayraktar	bayraktar
bastrosa	balsıra	bazdrigan	bezirgân
bastun	baston	bazdrigançe	küçük bezirgân
baş	baş	bazdrigenlık	bezirgânlık
baş domakin	baş (ev sahibi)	bazirgan	bezirgân
baş kadana	baş kadın	bazirganin	bezirgân
baş maystor	baş (usta)	bazirganstvo	bezirgânlık
baş robinçitsa	baş (kölecik)	beane	bahane
baş terziya	baş terzi	bedel	bedel
başaramiya	baş harami	bedeli askerie	bedelli askerlik
başariya	baş ağırsı	bedeviya	bedevi
başçauş	başçavuş	beg	bey
başdevoyka	baş (kız)	begarma	bey armudu
başdomakinka	baş (kadın ev sahibi)	beglerbeg	beylerbeyi
başimenka	baş (isim)	beglerka	bey (kadın için)
başka	başka	beglik	beylik
başlak	başlık (giysi)	begovina	bey (kadın için)
başlak	başlık (vücudun bir bölümü)	behane	bahane
başmuftiya	başmuftü	bekar nejenat	bekâr
bataçına	bataklık	bekar	bekâr
	bataçışte, virište, bataçışte	bekarştina	bekârlik
	bataklık	bekçiya	bekçi
batak	bataklık	beklim	belkim
batal	batıl (terk edilmiş, ıssız)	bekriya	bekri (çok içki içen)
batisa, potona batisa	batı	bela naogya	belâ (bulmak)
batliya	bahtlı	bela	belâ

belaca	beyazca	bilbil, bil'bil'	bülbül
belaliya	belâlı	bile	bile
belek/g	belek (iz, işaret)	bilet	bilet
ben	ben (vücuttaki ben)	bilgiya	bileği taşı
bendisa	beğeniyor	bilmez	bilmez
bendisuva	beğeniyor	bilnak	binlik
benka.bemka	ben	bilniçe	binlik (küçük)
berat	berat	bilur	billur
berbat	berbat	bina	bina
berber	berber	binaliya	binalı
berberitsa	berber (kadın için)	binarçe	bina
berbermitsa	berber (dükânı)	binbaşa	binbaşı
beriket	bereket	binbaşıya	binbaşı
beriketen	bereketli	binektaş	binektaş
beriketliya	bereketli	binış samurliya	samurlu binış
beşçiya	bezci		(kaltağın altına koyulan deri)
beş tanecik	beş tanecik	binış	binış (binici giysisi)
beş	beş	binlak	binlik
beşika	beşik	binlik	binlik
beşlak	beşlik	bir	bir
beşlik	beşlik	birbaş vednaş	birden
beter	beter	birbaş	birden
bey	bey	birber	berber
beyanname	beyanname	birden	birden
beylak	beylik	birdenbire	birdenbire
bez lezet, so lezet	lezzetsiz, lezzetli	birinciya	birinci
bezbeli, bazbeyli	besbelli	birkaç, birkaç	birkaç
bezele	bezelye	birlok	birlik
bezelik	bilezik	biruçe	billur
bezkusur	kusursuz	biryan, piryan	büryan
biçakçiya	biçakçı	birzeman	bir zaman
biçi	biçiyor	bisbitun	büsbütün
biçim	biçim	bitisa	bitti, sona erdi
biçkiciya	biçkıcı	bitpazar	bitpazarı
biçkiya	biçki	bitun bitune	bütün bütüne
bidel	bedel	bizbitun	büsbütün
bikili	bükülü	bizbize	biz bize
bilbil	bülbül	bogatlak	zenginlik

bogaz	boğaz	budalest	budala
bol	bol	budalinka	budala
bolaki	ola ki	budalıştina	budalalık
bolme	bölme	bukme	bükme
bombaciyâ	bombacı	bulmaç	bulamaç
boncuk	boncuk	bulme	bölme
boraniya	borani	buluk	bölük (koyun sürüsü)
borbaciyâ	kavgacı	bumbar	bumbar
borc	borç	bunar	pınar
borçliya	borçlu	bunarka	küçük pınar
boriya	boru	bungur, bulgur	bulgur
borozan	borazan	burda	burada
borun	burun	burek	börek
bostan	bostan	burgiya	burgu
bostanciyâ	bostancı	burma	burma
bovça	bohça	burmaliya	burmalı
bovçiçe	bohça (küçük)	burmut, burnoot	burun otu
bovule	bohça	bursuk	porsuk
boy frla	boy atmak, büyümek	burumlok	burunluk
boy	boy	but	but
boya faka	boya tutmak	butka	but
boya udira	boya vurmak	buyrumte	buyurunuz
boya	boya	buyrun	buyurun
boyaciyâ	boyacı	buyrunte	buyurun
boyadisuva	boyuyor	buyrunuz	buyurunuz
boyar	boyacı	buyurultiya, buyuruntiya	buyruk
boyliya	boylu	buzdovan, buzdogan	bozdoğan
boyndiruk	boyunduruk		
boyosuva	boyuyor		-C-
boza	boza	cade	cadde
bozacilnitsa	bozacı dükkânı	caket	ceket
bozaciya	bozacı	cam	cam
brak	bırakmak	camadan	camadan
bu	bu	cambaz	cambaz
bubreg	böbrek	camcilnitsa	camcı dükkânı
buçuk	buçuk	camciya	camcı
budala	budala	camiya	cami
budalaçka	budala	camlak	camlık

camliya	camlı		
canam, canim, canum	canım		
canfes	canfes		
canfezli	canfesli		
canka	caneriği		
ceb	cep		
celat	cellat		
celepi	celep		
celepin	celep		
cemaat, comaat	cemaat		
cemre	cemre		
cenabet	cenabet		
cenk	cenk		
cephane	cephane		
ceparçlak	cep harçlığı		
ceplak	ceplik		
ceppari	cep parası		
ceptroşok	cep harçlığı		
cereme	cereme		
ceva	civa		
cevair	cevahir		
cevairciya	cevahirci		
cevap	cevap		
cevnem	cehennem		
ceza	ceza		
ciger	ciğer		
cilit	cirit		
cimrika	cimri (kadın için)		
cimriya	cimri (erkek için)		
cin	cin		
cins	cins		
civle, cilve	cilve		
cube	cübbe		
cuce	cüce		
cumbus	çümbüş		
cumbuş	cümbüş		
cumert	cömert		
			-Ç-
		çador	çadır
		çair	çayır
		çakal	çakal
		çakar	çakır
		çakrgyozli	çakırgözlü
		çakşiri	çakşır(elbise)
		çakşirliya	çakşırılı
		çalam	çalım
		çalgiciya	çalgıcı
		çalgiya	çalgı
		çalma	çalma
		çamsakız	çam sakızı
		çanaçe, çançe	küçük çanak
		çanak	çanak
		çanta	çanta
		çante	çanta
		çapa	çapa
		çapkan	çapkın
		çapraşık	çapraşık
		çapraz diva	çapraz
		çarakçiya	çarıkçı
		çardak	çardak
		çardakliya	çardaklı
		çare	çare
		çark	çark
		çarki-felek	çarkifelek
		çarşaf	çarşaf
		çarşiya	çarşı
		çat pat	çat pat
		çatiya	çatı
		çatmaliya	çatmalı (çatmalı kaş)
		çauş	çavuş
		çay	çay
		çayşekyer	çay şekeri
		çeiz	çeyiz
		çekiç	çekiç
		çekmece	çekmece

çekrk	çıkırık	çiniya	çini
çekrliya	çakırlı (bir çeşit para)	çirak	çırak
çelebiya	çelebi	çiralak	çıralık
çelik	çelik	çiriş	çiriş (bir tür yapıştırıcı)
çelik çomak	çelik çomak	çiviciya	çivici
çember	çember	çivit	çivit
çengel	çengel	çiviya	çivi
çengiya	çengi	çivyaluk	çivilik
çepeçevre	çerçeve	çizma	çizme
çerçev, çerşev	çarşaf	çoa, çoya, çoha, çova	çuha
çere	çehre	çoban	çoban
çerek	çeyrek	çobançe	küçük çoban
çerlik	çelik	çoçek	köçek
çeşit çeşit	çeşit çeşit	çohaciya	çuhacı
çeşma	çeşme	çolak	çolak
çeşmeciya	çeşmeci	çomlek	çömlek
çeşmişte	çeşme	çorapi	çorap
çeverdisuva	çeviriyor	çorba	çorba
çevre	çevre	çorbaciitsa	kadın çorbacı
çeyrek	çeyrek	çorbaciivka	çorbacı (kadın için zengin)
çiban	çiban	çorbaciya	çorbacı (erkek için zengin)
çibuk	çubuk	çorbaluk	çorbalık
çibukçiya	çubuk	çorbiçka	çorba
çiçekliya	çiçekli	çorbitsa	çorba
çifligar	çiflik sahibi	çoveştılak	insanlık
çifligarka	kadın çiflik sahibi	çubuk	çubuk
çiflik	çiflik	çumlek	çömlek
çiflik sybiya	çiflik sahibi	çumlekçiya	çömlekçi
çift	çift	çunki, çunkim	çünkü
çifte amam	çifte hamam	çurudisuva	çürüyor
çifte frla	çifte atıyor	çuruk	çürük
çifte-talli	çifte telli	çurukliv	çürük
çikma, çikmak	çıkma, çıkmak (ezik elma)	çuval	çuval
çikmaçe	çıkma		-D-
çile	çile	da, ta	da
çinar	çınar	daima	daima
çingenelak	çingenelik	daire, dayre	daire
çingo	çınko	dakika	dakika

dalak	dalak	demek	demek
dalama	dolama	demir	demir
dalan	dalan	demirciya	demirci
dalavera	dalavera	demirka	demir
daldisuva	dahyor	demirliya	demirli
dalga	dalga	denk	denk
dalgan	dalgın	derbedar	derbeder
dama	dama (oyun türü)	derd	dert
damar	damar	dere	dere
damla	damla	derece	derece
dana, danaçe	dana	dermenciya	değirmenci
dana	dana	derviçka, derviška	derviş
danaçka	dana	derviş	derviş
dantela	dantel	destur	destur
dara	dara (ölçü çeşidi)	devet tabani	dokuz taban
darabuka,darbuka	darbuka	devriye	devriye
darak,tarak	tarak	dibek	dibek
darçin	tarçın	dibiduz	dibidüz
darmadan	darmadağın	diftik	tiftik
darmar	darmar	dik	dik
dava	dava	dikat stori	dikkat etmek
dava stori	dava etmek	dikat	dikkat
davaciya	davacı	dikel	dikel
daviya çini	dava etmek	dikiş	dikiş
daviya	dava	dilber	dilber
davran	davran	dilim	dilim
dayandisuva	dayattırmak	dilmi	değil mi
dayko, dayçe	dayı	dimi	değil mi
dayre	daire (müzik aleti)	dimirciya	demirci
de	de (bağlaç)	dinsuz, dinsaz	dinsiz
de.....de	ta----ta (ta orada ta burada)	dip	dip
def	def (müzik aleti)	direk	direk
def,def stori	def çalmak	direkliya	direkli
dekika	dakika	dirvişin	derviş
delikanliya	delikanlı	div	dev
deliya	deli	divan	divan
delva	telve	divan stoi	divan durmak
dembel	tembel	divanhane	divanhane

divit	divit	dukan	dükkan
dizgini	dizgin	dulak	duvak
diziya	dizi	dulum	dönüm
doarçi,doarci	harcadı	duman	duman
dobara	dubara	dunya	dünya
dograma	doğrama	dunya güzeli	dünya güzeli
dogramaciya	doğramacı	dustabanliya	düztabanlı
dojdevliya	yağmur-lu (-lı,-li eki)	duşe	düşüş (tavla oyunuyla ilgili)
dokundisa	dokundu	duşek	döşek
dokundisuva	dokunuyor	duşeme	döşeme
dokusuri	kusur işlemek	duşman	düşman
dolama	dolama	duşmanin	düşman
dolap	dolap	duşmanka	kadın düşman
dolma	dolma	duşmanlak	düşmanlık
domakinlak	ev sahip-lik (-lık,-lik eki)	dut, dutka, karadutka	dut, kara dut
domat	domates	duvak	duvak
domazlak	damızlık	duvan	duman
donadba	donanma	duvar	duvar
donamba	donanma	duzdisa	düzmek
dondurmaciya	dondurmacı	duzina	düzine
donum, dulum	dönüm	duztabanliya	düztabanlı
dorcar	dücâr (tavla oyunu ile ilgili)		
doriya	doru (koyu kırmızı, kahverengi)		
dortleme	dörtleme (atın en hızlı gittiği an)		
dosluk	dostluk	e bide	ebedi
dost	dost	ebedi	ebedi
dostum	dostum	eblebiya	leblebi
dovak	duvak	ecel	ecel
dovlet	devlet	edare	idare
doynuce	doyunca	edepsaz	edepsiz
dram	gram	edzan	ezan
drvarlak	oduncu-luk (-lık,-lik eki)	edzanciya	ezan okuyucu
dubara	dübâra (tavla oyunu ile ilgili bir kelime)	efendiler	efendiler
dubeş	dübeş (tavla oyunu ile ilgili bir kelime)	efendiya	efendi
dudak	dudak	eferim, aferin	aferin
dudakliya	dudaklı	eftinciya	ucuzcu (-cı / -ci eki)
duduk	düdük	eftira, eftiriya	iftira
dugme	düğme	eglence	eğlence
		eglendisuva	eğleniyor

-E-

egumenlak	egemenlik	enaz	en az
egyupştılak	çingenelik (-lık / -lik eki)	endek	hendek
ekikat	hakikat	endeze	endaze
ekim	hekim	endisа	yendi, yenmek
ekimbaşı	hekimbaşı	endisuva	yeniyor
ekimçe	hekim	enfiye	enfiye
ekimitsа	kadın hekim	engere	en geri
ekimlak	ekimlik	enmaleçkiut	en küçüğü
ekleme	ekleme	ennakusurut	en kusurlu
ekmek	ekmek	ennaydotsna	en (en geç)
ekmekçiya	ekmekçi	episi bir	hepsi bir
ekser	ekser	epten	hepten
eksik	eksik	er	her
elbete	elbette	er kay	her (nerede)
elçiya	elçi	er koy	her (kim)
ele	hele	er şto	her (ne)
ele ele	hele hele	er zaşto	her (neden)
elek	yelek	erbap	erbap
elemiçe	elemge	erfane	arifane
elemiya	elemge	erfene	arifane
elken	yelken	ergele	hergele
elli	elli	ergen	ergen
elmaz	elmas	ergenin	ergen
em i	hem de	ergenka	kadın ergen
em	hem	ergenlak	ergenlik
em....em	hem...hem	ergenlok	ergenlik
emanet	emanet	ergenstvo	ergenlik
emen	hemen	erişte	erişte
emenii	yemeni	esalet	asalet
emfie	enfiye	esap	hesap
emir	emir	esap dava	hesap (vermek)
emiş	yemiş	esapi	hesaplar
emişçiya	yemişçi	esker	asker
emişlak	yemişlik	esmer	esmer
emniet	emniyet	esnaf	esnaf
emza	imza	esnafliya	esnaflı
en	en	espap	esbap
en arno	en (iyi)	eşek	eşek

eştaliya	iştahlı
etimçe	yetimcik
etimski	yetim
etraf	etraf
evlad	evlat
evladam	evladım
evlatçe	evlat, evlatçığım
evza	ecza (silahla ilgili)
eyvala	eyvallah

-F-

faida, faide	fayda
faiz	faiz
fal	fal
falan	falan
falbacivçe	fal (ile ilgili)
falbacivka	fal (ile ilgili)
fanela	fanila
faraş	faraş
fark	fark
fazla	fazla
fekat	fakat
feldiş	fildişi
fenerciya	fenerci
ferece	ferace
ferk	fark
ferman	ferman
fermanliya	fermanlı
fermene	fermene (giysi)
fes	fes
festivalciya	festivalci
fıcan	fıncan
fıdan	fıdan
fıdan boyliçe	fıdan boylu
fıdan boyliya	fıdan boylu
fıdanka	fıdan
fıdanliya	fıdanlı
fil	fil

filan	filan
filanka	filan, falan
filankişiya	filan kişi
fildişi	fildişi
filiz	filiz
filmaciya	filmci
fıra	fire
fıraon	firavun
fıska	fiskiye
fiskyeye	fiskiye
fistoni	fistan
fışek	fışek
fitil	fitil
fodul	fodul
fodulştina	fodulluk
foduluk	fodulluk
fortuna	fırtına
francola	francala
fırça	fırça
frenkterziya	frenk terzisi
fırsat	fırsat
fukara	fukara
furnaciya	fırıncı
fustan-antariya	fistan-entari
futa	fota

-G-

galab, galabiya	lakap
galiba	galiba
garaz	gazez
garazlii pizmatari	gazezli
garga	karga
gargaç	karga
gavaz	kavaz
gavazin	kavaz
gayda	gayda
gaydar	gaydayı çalan
gaydarcıya	gaydacı

gayduritsa	gayda	gyem	gem
gayle bere	gaile (topluyor)	gyemiya	gemi
gayle	gaile (dert, sıkıntı)	gyene	gene
gayleliya merakliya	gaileli, meraklı	gyerdan	gerdan
gayleliya	gaileli	gyergef	gergef
gayret	gayret	gyevgir	kevgir
gayri	gayrı	gyevrek	gevrek
gaytan	kaytan	gyevşek	gevşek
gaytan vegi	kaytan (kaşlı)	gyezve	cezve
gaytanciya	gaytancı	gyidiş	gidiş
gazep	gazap	gyoa	güya
gazeta	gazete	gyöamiti	güya
gazozçıya	gazozcu	gyöl	göl
geceleçe	gecelik	gyön	gön
geçit	geçit	gyöya	güya
gelin	gelin	gyözleme	gözleme
gelincik	gelincik	gyözliya	gözli
gemiciya	gemici	gyurultlak	gürültü
gemiya	gemi	gyul	gül
gidi	gidi	gyul gradina	gül (bahçesi)
gimiya	gemi	gyul trendafil	gül
gizli	gizli	gyulabiya	gülâb
gnasotilak	iğrençlik (-lık,-lik)	gyulagi	gülyağı
gonce	gonca	gyulanka	gül
govedarлак	çobanlık(-lık,-lik)	gyulka	gülâb
graganştilak	şehirlilik (-lık / -lik)	gyum	güğüm
grijovliya	gri renkli (-lı,-lı)	gyumış	gümüş
guguşliya	kumru renkli (-lı / -li)	gyumriş	gümüş
gurabiya	kurabiye	gyumruk	gümrük
gurbet	gurbet	gyumuş	gümüş
gurbetçıya	gurbetçi	gyundelak	gündelik
gyaur	gavur	gyuptilak	çingenelik (-lık,-lik)
gyaurin	gavur	gyurka	kadın gavur
gyavolştilak	şeytanlık (-lık,-lik)	gyurlutiya	gürültü
gyavur	gavur	gyurultiya	gürültü
gyeberdisa	geberdi	gyuum	güğüm
gyebre	gebre	gyuzel	güzel
gyelin	gelin	gyübalka	kumral (kadın)

gyübre	gübre	ıç nişto	hiç (bir Őey)
gyüبریšte	gübrelik	ıçeri	ıçeri
gyübrovnik	faraş	idadie	idadiye
gyüç	güç	idadiya	idadiye
gyügüm	gügüm	idare	idare
gyüveç	güveç	idare çini	idare (etmek)
gyüvez	güvez (koyu kırmızı boya)	idare pravi	idare (ediyor)
gyüvezen	güvezli, güveze benzeyen	idare stori	idare (etmek)
gyüzdan	cüzdan	ifrit	ifrit
gyüzel	güzel	iftaç	ihtiyaç
	-H-	iftibar	itibar
habanciya, habancıçe	yabancı	iftira	iftira
haciya, haçiya	hacı	iftiriya frla	iftira atmak
han	han	iftiriya	iftira
haraç	haraç	igballiya	ikballi
harç	harç	igbalsız	ikbalsız
harman	harman	igit	yiğit
hat	hat	igumenlak	egemenlik
hatliya	hatlı	ihtizalak	iktiza
haydim	haydi	iki kardaşkani	iki kardeş kanı (çiçek)
hem	hem	ikilik	ikilik
hendek atlatan	hendek atlatan	ikimciya	hekim
her kade, her koy	her nerde, her kim	ikindiya	ikindi
hergen	ergen	ikmet	hikmet
hiç	hiç	ikram	ikram
hoca	hoca	iktiza	iktiza
hodaja	oda	ila	illa, ile
	-İ-	ilaç	ilaç
ibrik	ibrik	ilakim	illa ki
ibrikçiya	ibrikçi	ilam	ilam (mahkeme kararı)
ibrişim	ibrişim	ilava	ilave
ibrişim povoi	ibrişim	ile	ile
ibrişimarka	ibrişim	ilekyar	hilekâr
icel	ecel	ilet	illet
icra	memur	iletliya	illetli
ıç nikoy	hiç (kimse)	ilica	ılıca
		ilik	icra memuru illik
		imam	imam

imambaili	imambayıldı	ispat	ispat
imambayaldıya	imambayıldı	ispat stori	ispatlık etmek
imansuz	imansız	isteristemez	ister istemez
imaret	imaret	istintak	istintak
imaşliya	yemişli	istiyaç	ihtiyaç
imdat	imdat	işala	inşallah
imlak	emlak	işlek mintan	içlik mintan
imlakovets	emlakçı	iştav, iştaf	iştah
imlatski	emlakla ilgili	işte	işte
imrendisa	imrendi, imrenmek	itaatsaz	itaatsiz
imza	imza	izberbati	berbat etmek
inaet	inayet	izbudali	budala etmek
inaetçiya	inayetçi	iziet	eziyet
inat fakya	inat (tutmak)	izietliya	eziyetli
inat ide	inadı (gelmek)	izin	izin
inat vadi	inat (çıkarmak)	izmekar	hizmetkâr
inatise	inatlaşıyor	izmet	hizmet
incirçiçegi	incirçiçegi	izmetçiya	hizmetçi
indiplik	hint ipliği		
ingiliztozi	ingiliz tuzu		-J-
inkyar	inkâr	jam	cam
inkyari	inkâr (etmek)	jamadan	camadan
insan	insan	jamia	cami
insan kasmi	insan kısmı	jenilok	evlilik (-lık/-lik eki)
instindak	istintak	jep	cep
intov	hint	jube	cupbe
intyagi	hint yağı		
iplikler	iplikler		-K-
iraki sapun	ırak sabunı	kaar	kahr
irbal	ikbal	kaba	kaba
irmik ayva	irmik helvası	kabaat	kabahat
irmilak	yirmilik	kabaatliya	kabahatli
irmilok	yirmilik	kabaçka	kabak
isav, isaf	insaf	kabaet	kabahat
isiot	isi otu	kabaetliya	kabahatli
islaana	ıslahane	kabar	kabar (kabarçık, hastalık)
islam	islâm	kabarçik	kabarçık
isnaf	esnaf	kabardisuva	kabarıyor

kabil	kabil	kalaçka	kılıç oyunu
kabile	kabile	kalaf	kılıf
kabul	kabul	kalap	kalıp
kabuli	kabul etmek	kalapçıya	kalıpçı
kabze	kabza	kalauz	kılavuz
kadaif	kadayıf	kalay	kalay
kadana	kadın	kalaycisko	kalaycılık
kadançe	kadan (kuş ismi)	kalayciya	kalaycı
kadar	kadar	kaldırma	kaldırım
kadınparmak	kadın parmağı	kale	kale
kadife	kadife	kalem	kalem
kadilak	kadılık	kalem kalem (ağaç aşılmasındaki kalem, çubuk)	
kadiluk	kadılık	kalemçe	kalem
kadiola	kadıoğlu (armut çeşidi)	kalemenye	kalemlemek, aşlamak
kadiya	kadı	kalemi	kalemler (ağaç aşı kalemleri)
kafe	kahve	kalendarcıya	kalender kişi
kafeane	kahvehane	kalfa	kalfa
kafeav	kahverengi	kalfabaşa	kalfa başı
kafeiciya	kahveci	kalkan	kalkan
kafeliya	kahveli	kalkandele	kalkandelen (elma cinsi)
kafene	kahvehane	kalpak	kalpak
kafe-ocak-parasi	kahve-ocak parası	kalpakçıya	kalpakçı
kafez	kafes	kalpazan	kalpazan
kafezliya	kafesli	kalugerla	keşiş-liş (-lık,-lik eki)
kafpe	kahpe	kama	kama
kaftan	kaftan	kambur	kambur
kaftancıya	kaftancı	kamburest	kambur, kamburu olan
kahar	kahır	kamburliya	kamburlu
kaharliya	kahırlı	kamcik	kaşçı
kaharma	kahır	kamenliya	taş-lı (-lı,-li eki)
kaik-saan)	kayık sahan	kamileciya	deve-ci (-cı,-ci eki)
kail se stori	kail olmak	kamiş	kamiş
kail	kail	kana, kana	kana kana
kaim	kaim	kanap	kınnap (ip)
kainçe	kayınço	kanara	kenar
kaiş	kayış	kanavaza	kavanoz
kalabalak	kalabalık	kanca	kanca
kalaç	kılıç	kandardisuva	kandıriyor

kandil	kandil	karar	karar
kandilçiçeği	kandil çiçeği	karar dava	karar vermek
kandilka	küçük kandil	karasevda	kara sevda
kandisuva	kanmak	karasmrt	kara ölüm
kantar	kantar	karavan	karavan
kantararmudi	kantar armudu	karavana	karavan
kantarcıya	kantarcı	karavañçe	küçük karavan
kantaş	kan taşı (kırmızı taşlı yüzük)	karaz	garaz
kapak	kapak	karcice	kralçiçeği
kapama	kapama (yemek çeşidi)	karçiçeği	karçiçeği
kaplan	kaplan	karçlık	harçlık
kapara	kapora	kardaş	kardeş
kapıcık	kapıcık	kardaşlar	kardeşler
kapiya	kapı	karen	karın
kaplan	kaplan	karpus-fermene	karpuz
kaps	kabız	karpuz	karpuz
kara	kara	karşı karşı	karşı karşı
karaboya	kara boya	karşı stoi	karşı duruyor
karaca	karaca	karşı	karşı
karadutka	karadut	karşilok	karşılık
kara-duzen	kara düzen (bir cins küçük tambura)	karşıya	karşı taraf
karagroş	kara para	kartal	kartal
karagyozyoz	karagöz	kartalcıya	kartalcı
karagyozyliya	karagözlü	kartalçe	küçük kartal
karagyozyzel	kara güzeli	kartop	kartopu (bir cins çiçek)
karakaip	karakayıp	karvak	kıvrak (bir çeşit havlu)
karakamen	karataş	karvan saray	kervan saray
karakaş	karakaş	karvan	kervan
karakaşliya	karakaşlı	kasaba	kasaba
karakol	karakol	kasabalika	kasabalı kadın
karaltiya	karaltı (süslenme ile ilgili)	kasabaliski	kasabalı
karaman	karaman	kasabaliya	kasabalı
karamanka	karaman (bir cins meyve)	kasap	kasap
karanfil	karanfil	kasavet	kasavet
karaorman	karaorman	kaskancika	kıskanç olan
karapara	karapara	kaskancıya	kıskanç
karapaşa	karapaşa (bir cins meyve)	kaskandisa	kıskandı
karapiper	karabiber	kaskandisuva	kıskanıyor

kaskatiya	kaskatı	kayma	kıyma
kasle, kaslem, kaslen	kastten	kaymak	kaymak
kasmet	kısmet	kaymakam	kaymakam
kasmetliya	kısmetli	kaymakamin	kaymakam
kasnaciya	kasnakçı	kaymakliya	kaymaklı
kasnak	kasnak	kaynak	kaynak
kastile, kastilen	kasten	kaynanadili	kaynanadili (çiçek ismi)
kaşagiya	kaşağı	kaysiya	kayı
kaşmir	kaşmir	kayve	kahve
kat	kat	kaza	kaza
katana	katana (büyük ve hızlı at)	kazan	kazan
katar	katar	kazanciski	kazancı
katarka	küçük katar	kazanciya	kazancı
katil	katil	kazandibi	kazandibi
katiya, katık	katık	kazandisuva	kazanıyor
katkadanka	katkadan (bir kuş cinsi)	kazanliski	kazanlı
katmer	katmer	kazkati	kaskatı
katran	katran	kazma	kazma
kaul	kavil	kazmir	kaşmir
kaurdisan	kavrulmuş	keçe	keçe
kaurin	gavur	kefil	kefil
kaurka	kadın gavur	kefilin	kefil
kaval	kaval	keif	keyif
kave	kahve	keifsız	keyifsiz
kavealte	kahvaltı	kelepur	kelepir
kaveciya	kahveci	kelepurciya	kelepirci
kave-parasi	kahve parası	kel-zaar	zar
kavga	kavga	kerana	kerhane
kavgaciya	kavgacı	kerata	kerata
kavgaliya	kavgalı	kereste	kereste
kavpe	kahpe	kerhana	kerhane
kavrak	kıvrak	kerpiç	kerpiç
kavrama	kavrama	keseciya	keseci
kavun, kaun	kavun	keskin	keskin
kavurma	kavurma	kesterme	kestirme
kayak	kayak	keşkek	keşkek
kaydisuva	kayıyor	keşkim	keşkem
kaygana	kaygana (yumurta yemeği)	kevez	kafes

kibar	kibar	kondisuva	konmak
kibrit	kibrit	kondura, kundra	kundura
kilibar	kehribar	konduraciya	kunduracı
kilim	kilim	koççe	koçça
kilo	kilo	koptisa	koptu
kirayciya	kiracı	kopuk	kopuk
kiriciya	kirici (at arabasıyla yük taşıyan)	koran	kuran
kirit sapun	girit sabunu	korapçiya	vapur-cu
kiriya	kira	korban	kurban
kirvan	kervan	koriya	kuruluk
kivureciya	tabut-çu	kortolisa	kurtuldu
kiyamet	kıyamet	kortolisovane	kurtulmak
kluçarciya	anahtar-cı	kosaciya	tırpan-cı
koca	koca	kos-koca	koskoca
kocabaşıya	kocabaşı (muhtar)	kostum	kostüm
kocaman	kocaman	koşiya	koşu
kocamiti	koca	koşmış-pide	koşmuş pide (bir cins pide)
koç	koç	koyin pazar	koyun pazarı
kodoş	godoş	kralçe, kralçiçe	kral çiçeği
kol	kol	kratal	kartal
kola	kola	krbla	krba
kolakliya	kulaklı	krin zambak	zambak
kolan	kolan	krkayak, krkakliyka	krkayak
kolançe	küçük kolan	krkma	krkma
kolay	kolay	krkmaliya	krkmalı
kolciya	kolcu (bekçi)	krsmet	kismet
kolpide	kol pidesi	krstatli	haç-lı
koltuk	koltuk	krşla	kışla
komar	kumar	kube	kubbe
komarciya	kumarcı	kudret	kudret
komitlak	komitecilik	kukla	kukla
komsicika	kadın komşu	kukyi sarai	saray
komşuluk	komşuluk	kula	kule
komşi-pencere	komşu penceresi	kulak	kulak
komşivka	komşuluk	kulakliya	kulaklı
komşiya	komşu	kulandisuva	kullanıyor
konak	konak	kuluk çini	kulluk etmek
konakçika	kadın konakçı	kuluk	kulluk

kumaş	kumaş	kyafir	kâfir
kumaşliya	kumaşlı	kyamfur	kâfur (ilaç)
kumbara	kumbara	kyamfuriya	kâfurlu(ilaç)
kumbetçiya	kümbetçi	kyamil	kâmil
kumbriya	kumru	kyar	kâr
kumriya	kumru	kyargir	kagir
kunak	konak	kyarliya	kârlı
kundak	kundak	kyase	kâse
kundisa	kundaklamak	kyatip	kâtip
kunoştisa	konuşuyor	kyaya	kahya
kuran	kuran	kyeaitsa	kadın kahya
kurban	kurban	kyeaya	kahya
kurdelka	kurdele	kyebap	kebap
kurdeşi	kurdeşen	kyebe	gebe
kurdisuva	kuruyor	kyeder	keder
kurna	kurna	kyef	keyif
kurnaz	kurnaz	kyefil	kefil
kurşum	kurşun	kyefilka	kadın kefil
kurşun	kurşun	kyefliya	keyifli
kurtul	kurtul	kyefsiz	keyifsiz
kurtulisa	kurtuldu	kyeif gleda	keyfine bakmak
kurtuliya	kurtulmak	kyeif	keyif
kurtuluş	kurtuluş	kyel,kyela,kyelav	kel
kuryuk	kuyruk	kyelepür	kelepir
kusur faka	kusur bulmak	kyeleş	keleş
kusur	kusur	kyemane	kemane
kusurliya	kusurlu	kyemaneciya	kemaneci
kusursuz	kusursuz	kyemer kyupriya	kemer köprüsü
kuşak	kuşak	kyemer	kemer
kuşkirezi	kuş kirazı	kyenar	kenar
kutiya	kutu	kyenef	kenef
kuvenciya, kovenciya	kuyumcu	kyepçe	kepçe
kuvet	kuvvet	kyepençe	kepenk
kuvetsiz	kuvvetsiz	kyepenek	kepenk
kuyruk	kuyruk	kyepenok	kepenk
kuyunciya	kuyumcu	kyerana	kerhane
kuzu, kuzum	kuzum	kyerata	kerata
kyaat	kağıt		

kyereste	kereste	kyumez	kümes
kyeresteciya	keresteci	kyumur	kömür
kyereviz	kereviz	kyumurciya	kömürcü
kyerez	kiraz	kyun	künk
kyerpiç	kerpiç	kyup	küp
kyesat	kesat	kyupricilok	köprücülük
kyese	kese	kyupri-parasi	köprü parası
kyeseciya	keseci	kyupurlika	köprülü(oyun türü)
kyesim	kesim	kyup-yogurt	küp yoğurdu
kyeskin	keskin	kyurk	kürk
kyesme	kesme	kyurçiya	kürkçü
kyeşf	keşif	kyurkçiya	kürkçü
kyeşke	keşke	kyuspe	küşpe
kyeşki	keşke	kyustek	köstek
kyeten	keten	kyustekçiya	köstekçi
kyeten-alva	keten helvası	kyutuk	kütük
kyeyalok	kahyalık		
kyezap	kezzap		-L-
kyibar	kibar	laf	laf
kyibrit	kibrit	lafazan	lafazan
kyila	kilo	lafi	laflamak
kyilibar	kehribar	lagab	lakap
kyoçek	köçek	lagam	lağım
kyole	köle	lajoman	büyük yalancı (-man / -men eki)
kyor	kör	lakrdiya	lakırdı
kyoraçka	kör	lale	lale
kyorla, kyorle	kör	lalentse	küçük lale
kyorleme	körleme	lana	lahana
kyorlemeçki	körle ilgili	lanet	lanet
kyor-sokak	kör sokak	lapa	lapa
kyos	köse	lean	leğen
kyostek	köstek	leblebiya	leblebi
kyoşe, kyoş	köşe	leelek	leylek
kyoşk	köşk	leen	leğen
kyotek	kötek	legyen	leğen
kyufte	köfte	leke	leke
kyukyurt	kükürt	leş	leş
kyumbe	kümbet	leşina	leş

marasliya	marazlı	mazdrak	mızrak
maraz	maraz	mazgal	mazgal
maraza	maraza	meana	meyhane
marifetliya	marifetli	meanciya	meyhaneci
marivet	marifet	mecidiya	mecidiye
markuş, marpuç	marpuç	meclisçiçeği	meclis çiçeği
martoloz	martolos	medeni	medeni
martolozbaşa,	martolos başı	medresa	medrese
martolozbaşıya	martolos başı	megdan	meydan
maskara	maskara	mehleciya	mehleci
maslaat	maslahat	mehter	mehter
masraf	masraf	mejlis	meclis
masraflıya	masraflı	mekam	makam
mastika	mastika	mektep	mektep
mast-Pazar	mast pazarı	mektepliya	mektepli
mastraf	masraf	mekter	mehter
masura	masura	melez	melez
maşa	maşa	memina	meme
maşala	maşallah	memleket	memleket
maşraba	maşraba	memur	memur
maştraba	maşraba	memurin	memur
matara	matara	mene deil	mani değil
maviya	mavi	menekşe	menekşe
mavmudiya	mahmudiye	mengeme, mengyeme	mengene
mavmuzi	mahmuzlar	meng-taşi	mengene taşı
mavrama	mahrama	mengyuşa	mengüş
maya	maya	merak	merak
mayasil, mayasol	mayasil	merakliski	meraklı
maydan	maden	merakliya	meraklı
maymun	maymun	meramet	merhamet
maymunçe	küçük maymuncuk	merametliya	merhametli
maymunka	maymun	mercan	mercan
mayoş	mayhoş	mercan-balgı	mercan balığı
maystorlak	usta-lık	mercanka	mercan
maytap	maytap	merdiveni	merdiven
maytap igra	maytap oynama	merek frli	merak attı
maytapene	maytap geçmek	merek stori	merak etti
mazbata	mazbata	mermer	mermer

mermerliya	mermerli	mor	mor
mertek	mertek	morliya	morlu
mest paputsi	mest pabuçları	morovina	morluk
mestri	mest pabuç	muabet	muhabbet
mestvi	mest pabuç	muabet pravi	muhabbet ediyor
meşin	meşin	muabeti	muhabbetler
metelik, metalik	metalik	muarebe	muharebe
metil	metil (hayvan hastalığı)	mudur	müdür
meydan	meydan	muezin	müezzin
meyva	meyve	mufetiş	müfettiş
meze	meze	mufluşçıya	müflis
mezil'ana	menzilhane	muftar	muhtar
micilis	meclis	muhasebeci	muhasebeci
mide	miğde	muhlet	mühlet
mifetiş	müfettiş	mujde	müjde
miftar	muhtar	mukaet	mukayyet
milet	millet	mukaet (se) stori	mukayyet olmak
mimar	mimar	mukaetliya	mukayyetli
minare	minare	mukava	mukavva
minder	minder	mukavele	mukavele
mingyuşki	menkuş çiçeği	mul'azim	mülazım
mintan	mintan	mulk	mülk
mirafçıya	mirasçı	mumciya	mumcu
miralay	miralay	mum-makazi	mum makası
miraz	miras	munafak	münafıklık
mirazcika	mirasçı	munasip naogya	münasip bulmak
miriya	miri(devlet toprağı)	mur	mühür
misir	mısır	murakyep	mürekkep
misirka	mısır	murakyepliya	mürekkepli
misirok	mısır	murdar	murdar
miskal	miskal	musade	müsaade
misket	misket	musafir	misafir
misikin	miskin	musaka	musakka
miskoina	misk	musandra	musandıra
miskokoyna	misk	musliman, musriman	müslüman
mislinka	misk	muslimanski	müslümanlıkla ilgili
mişan	nişan	mustakil	müstakil
mişançe	nişan	muşaferet	müşavere

muşama	muşamba	nalçıya	nalcı
muşavere	müşavere	nalet	lanet
muşema	muşamba	namaz	namaz
muşmula	muşmula	namercika	isteyi-ci
muşteriya	müşteri	namkyor	nankör
mutaf	mutaf	namkyorest	nankör
mutavciya, mutafçıya	mutafçı	namliya	namlı
mutesarif	mutasarıf	namuz	namus
mutesariflik	mutasarıfılık	namuzliya	namuslu
muteveliya	mütevelli	nane	nane
mutlak	mutlak	nane-ruı	nane ruhu
mutvak	mutfak	nane-sui	nane suyu
muur	mühür	nane-şeker	nane şekeri
muurliya	mühürlü	nane-yagi	nane yağı
muvlet	mühlet	nanişani	nişanlamak
muzevir, muzavir	müzevir	nargile	nargile
muzur	muzur	nargyule	nargile
müdürin	müdür	nasaat	nasihat
	-N-	nasaet	nasihat
na dizgin	dizginde	nasiet	nasihat
nabastisa	bastı	naut	nohut
nabekaruva	bekarlığı yaşadı	naybaş	en baş
nafaka	nafaka	nayçuruk	en çürük
nafile	nafile	naypozengin	en zengin
nagonciya	içgüdü	naysaglam	en sağlam
nagyubri	gübreledi	nazar	nazar
nahiya	nahiye	nazlan	nazlan
naiya	nahiye	nazli	nazlı
nakafçıya	nakışçı	nazlifatme	nazlıfatma (yemek çeşidi)
nakalemuva	kalemlmek(ağaç aşılama)	nazliya	nazlı
nakodoşi	godoşluk etti	nebetçıya	nöbetçi
nalafi	laflamak	nefer	nefer
nalanciya	nalıncı	neizmurdaren	murdar olmamak
nalani	nalın	neler	neler
nalbant	nalbant	nem	nem
nalbatin	nalbant	nemliv	nemli
nalça	nal	nemliya	nemli
		nemukaetliya	mukayyetli olmayan

nerde	nerede
neyse	neyse
nezle	nezle
nibet	nöbet
niet klava	niyet
niet stori	niyet etmek
niet	niyet
nikoy	pat ebedi
nikya	nikah
nikyahlisova	nikahlı
nişador	nişadır
nişador-ruhu	nişadır ruhu
nişan	nişan
nişanlıya	nişanlı
nişeste	nişasta
nizam	nizam
nobet	nöbet
noksan	noksan
nout	nohut
noybet	nöbet
nubet	nöbetçi
nubetçiya	nöbetçi
nufus	nüfuz

-O-

oca	hoca
ocak	ocak
odaya	oda
oglan	oğlan
oglançe	oğlancık
ogliya	oğlu
ogradisa	uğramak
ogradisuva	uğruyor
ograk	uğrak
ogramma	uğrama
oin	oyun
oja	hoca
ok	ok

oka	okka
okadar	o kadar
okanitsa	okka
oklagiya	oklava
okovi	oklar
okyori	kör etti
oluk	oluk
olum	ebedi oğlum
omaskari	maskara
ombar	ambar
ombarişte	ambar
on	on
onbaşa	on başı
onbaşıya	on başı
onikibin	on iki bin
onluk	onluk
onsekis	on sekiz
oracika	kadın sürü-cü
oraciya	sürü-cü
orasliya	ceviz-li
ordiya	ordu
orevliya	ceviz-li
orman	orman
orospiya	orospu
oroz	horoz
ortak	ortak
osakati	sakatladı
oşafka	hoşaf
oşav	hoşaf
oş-beş	hoş beş
ova	ova
ovarda	hovarda
ovardar	hovardar
ovçarlak	çoban-lık
oyna	oyna

-P-

paça	paça
------	------

paça-saan	paça sahan (derin kap)	parsa	parsa (oyun)
paçavra	paçavra	partalko	partal
padişa	padişah	pastırmitsa	pastırma
paha	paha (paha biçilmez)	pastramayka	pastrırma
paket	paket	pastrma	pastrırma
palanka	palanga	paşa –küfte	paşaköftesi
palaska	palaska	paşa	paşa
palavcika	yaramaz (-cı / -ci eki)	paşaelmon	paşaelması
palavra	palavra	paşakirezi	paşakirazı
paldırma	paldım	paşalak	paşalık
palto	palto	paşaları	paşaları
pambuk	pamuk	paşamla	paşaelması
pamuk	pamuk	paşamitsa	paşaelması
pamukli	pamuklu	paşitsa	paşa
pamukliya	pamuklu	paşamla	paşa elması
pancar	pancar	patlıcan	patlıcan
pancur	panjur	patrikana	patrikhane
pandurlak	jandarma (-lık / -lik eki)	payanda	payanda
pantofli	terlik-li	pazar seçe	pazarlık etmek
pantolon	pantolon	pazar	pazar
papaz	papaz	pazarciya	pazarıcı
papazi, papaski	papazlar	pazarışte	pazar yeri
papaz-yavniya	papaz yahnisi	pazarlak	pazarlık
papuciya	pabuççu	pazvan, pazvanin	pazvant
papukçiski	pabuççuyla ilgili	peçeta	peçete
papukçiya	pabuççu	peki	peki
papuky, paputsi	pabuçlar	pekmez	pekmez
para	para	peksimid	peksimet
paraliya	paralı	pel'te	pelte
paralliya	paralı	pelivan	pehlivan
parayliyi	paralı	pelivanciya	pehlivancı
parçe	parça	pelte	pelte
parçentse	küçük parça	pelteçi	pelteklıyor
pari rasipuva	para harcıyor	peltek	peltek
pari	para	peluş, pliş	peluş
parmak	parmak	pembast	pembe
parmaklak	parmaklık	pembav	pembeli
parmatsi	parmaklar	pembe	pembe

pemben	pembe	poarci	harcadı
pence udira	pençe vurmak	poberikyetliya	daha bereketli
pence	pençe	podervişi	dervişlik etmek
pencer	pencere	podra	puğra
pencur	pencere	podrum	bodrum
perde	perde	poerbap	daha erbap
pergel	pergel	poihtibarliya	daha itibarlı
periz	perhiz	pokurnaz	daha kurnaz
pervaz	pervaz	polafi	laflaşmak
pesmaliya	türkü-lü	pomuabeti	muhabbet üzeri
pesnaciika	kadın türkü-cü	ponesaglam	sağlam olmayan
pesnaciya	türkü-cü	popişmani	daha pişman
pesokliya	toprak-lı	portokal	portakal
pestil	pestil	portokaliya	portakallı
peşçemal	peştamal	portokalov	portakallı
peşerme	pişirme	postacika	kadın postacı
peşin	peşin	postekiya	post
peşkeş	peşkeş	poştaciya	postacı
peşkir	peşkir	poteraciya	arayı-cı
pezevenk	pezevenk	potini	potin
pikmez	pekmez	potutkun	daha tutkun
pilav	pilav	povelciya	buyuru-cu
pirecik	pirecik (bir tür oyun)	pozengin	daha zengin
piripak	pir ü pak (pirüpak)	prangii	pranga
piruz	pürüz	preesapi	hesaplıyor
piryan	biryan	prlanta	prlanta
pis	pis	prnar	prınal (ağaç)
piskul	piskül	prostotlak	cahil-lik
pişerme	pişirme	psaltirciya	zebur kitabı
pişman se stori	pişman oldu	puğra	puğra
pişman	pişman	pul	pul
pişmani se	pişmanlık duyuyor	pusat	pusat (silah)
piştol	piştol (silah)	pusiya	pusu
pita	pide	pustali	postal
pivtiya	pinti	pusteliya	issız yer (-lı,-li)
planciya	plançı	puş	puşt
plitarciya	örgü-cü	puşkalıya	tüfek-li
po zevk po sefa	zevkte sefada	puşt	puşt

-R-			
raat	rahat	rubaliya	urba (elbise)
raaten	rahatı yerinde olan	rubiya	urba (elbise)
raatisuva	rahatını sürdürmek	rufet	hirfet
raatluk	rahatlık	rum	rum
rabaciya	arabacı	rup, rupipol, rupikrat	urup(ölçü terimi)
raft	raf	rusat	ruhsat
rakiya	rakı	ruşvet	rüşvet
ramazan	ramazan	ruşvetçiya	rüşvetçi
rampa	rampa		
raşçatalen	çatallaşmış		-S-
raşçatali	çatallaştırdı	saan	sahan
rasparça	parçaladı	saat	saat
rastok	rastık	saatçiya	saatçı
ratluk	rahatlık	sabaf zora	sabah, seher
ravan	rahvan	sabaf	sabah
ravaniya	revani	saban	sapan
ravat	rahat	saba-namaz	sabah namazı
razgele, razgyele	rastgele	sabar stori	sabretmek
reçel	reçel	sabar	sabır
reim	rehin	sabayle	sabahleyin
reng	renk	sabor	sabır (tedaviyle ilgili)
resaliya	risale	sabur kamık	sabır taşı
resim	resim	sacak	sacayağı
reşadiya	reşadiye	saç	saç
rezakiya	razaki	saçma	saçma
rezil çini	rezil olmak	sade	sade
rezil se stori	rezil oldu	sadriyazam kapisi	sadrizam kapısı
rezil	rezil	sadrvan	şadırvan
ribartak	balıkçı-lık	safi	safi
rica	rica	saftiyan	sahtiyan
ricaciya	ricacı	saglam	sağlam
ricaciyarka	kadın ricacı	sakaciya	sakacı (meslek)
rical, ricar	rical	sakagiya	sakağı (bir tür at hastalığı)
rodan	roda	sakaldisuva se sakallanıyor	(kızmak, sinirlenmek)
rogan	rugan	sakaş	sakız
roganliya	ruganlı	sakaska	sakızkabağı
rogicik	boynuz -cuk	sakat	sakat

sakın	sakın	sarı kana	sarı kına
saklet	sıklet	sarma	sarma
sakletisuva	sıklet tutmak	saroş	sarhoş
saklma	sıklma	sas	saz
sakmaca	sıraca (hastalık)	satara	satır
sal	sal	sator	satır
salep	salep	saya	saya (giysi)
salhana	salhane	saz	saz
salkam	salkım	sebep	sebep
saltamarka	saltamarka (giysi)	secade	seccade
saltanat	saltanat	sedef	sedef
salte	salt	sedefçe	küçük sedef
samanliya	samanlı	sedef-nalani	sedefli
samar	semer	sedef-zurli	sedefli zurna
samarcıya	semerci	sefa	sefa
samkyim	sanki	sefer	sefer
samsar	simsar	sefte	sefte
samur kalpak	samur kalpak	seir çini	seyretmek
samur	samur	seir gleda	seyretmek
samurliya biniş	samurlu biniş	seir	seyir
samurliya	samurlu	seircika	seyirci
sancak	sancak	seiz, seizin	seyis
sancakbeg	sancakbeyi	sel'am	selam
sancaktar	sancaktar	sel'amet	selamet
sandak	sandık	selam	selam
sandakçıya	sandıkçı	selamet	selamet
sandaliya	sandalye	selamlak	selamlık
sanki	sanki	selviya	selvi
sankim	san kim	semen	seymen
santraç	santraç	senet	senet
sapa	sapa	senet	senet
sapuncıya	sabuncu	sepet	sepet
saraca	sarıca	serasker	serasker
saraç	saraç	serbes	serbest
saraf	sarraf	serdar	serdar
saray	saray	sergen	sergen
saraylı	saraylı	sergiya	sergi
sardisuva	sarıyor	serkme	serpme

serkmeçiya	serpmeci	sofa	sofa
sermiya	sermaye	sofra	sofra
sersem	sersem	sokak	sokak
sersemin	sersem	somun	somun
sert	sert	son	son
sertme	serpme	soy	soy
setre	setre	soyliya	soylu
sevap	sevap	soysuz	soysuz
sevda	sevda	spailak	sipahilik
sevdaliya	sevda	spaiya	sipahi
seymen	seymen	spatliya	ispatlı
seymenin'	seymen	srça	sırça
seymen-parasi	seymen parası	srçar	sırça ile uğraşan
sıfır	sıfır	srebranliya	gümüş-lü
sicade	seccade	srma	sırma
sicim	sicim	srma elek	sırmalı elek, hırka
sil'af	silah	srmaciya	sırmacı
silah	silah	srnaliya	sırmalı
silme	silme	srt	sırt
simat	simat	stambolçiçeği	istanbul çiçeği
simid	simit	stambolka	istanbul(ka) (sebze)
simitçe	küçük simit	stolaliya	iskemle-li
simitçiya	simitçi	stopanlak	ev sahip-lik
simsar	simsar	stroyniklak	dünürücü-lük
simsile	silsile	subaşa	subaşı
sinamekyi	sinamaki (bitki)	subaşıya	subaşı
sinanka	sinan (meyve ismi)	sucuk	sucuk
sincef	sincabi (meyve ismi)	suleymanbey	süleymanbey (meyve ismi)
sincir	zincir	suligen	su leğeni
siniya	sini	sultan	sultan
sinomavie	mavili	sultanım	sultanım
sipaniçarlak	çiçek hastalığı (-lık,-lik)	sundurma	sundurma
skapçiya	paha-cı	sunet duyuni	sünnet düğünü
skele	iskele	sungiya	süngü
skemliya	iskemle	sungyer	sünger
sladoletçiya	dondurma-cı	supurdisuva	süpürüyor
smearciya	semerci	surat	surat
soba	soba	surdisa	sürüyor

surgun	sürgün	şebay	şebay (çiçek)
surgundisa	sürgün etmek	şeftaliya	şeftali
suriya	sürü	şegaciya	şakacı
surme	sürme	şeir	şehir
surmek	sürmek	şeislam	şeyhülislâm
surtuk	sürtük	şekyer	şeker
sus	sus	şekyerka	şeker
susam	susam	şekyerliya	şekerli
sutliyaş, sutlaş	sütlaç	şekyerpare	şekerpare
sutmaviya	sütmaui	şenlık	şenlik
sutni	süt	şenliv	şen
suvariya	süvari	şerbet	şerbet
	-Ş-	şerbetliya	şerbetli
şafra	safran	şeret	şerit
şait	şahit	şeriyat	şeriat
şaitladisuva	şahitlik etmek	şerveta,şervetka	şal
şaitlak	şahitlik	şeş beş	şeş beş
şakaciya	şakacı	şeş car	şeş car
şal	şal	şeşana	şeşane (uzun tüfek)
şalgam	şalgam	şeytan	şeytan
şalganka	şalgam	şilte	şilte
şalvari	şalvar	şimşir	şimşir
şam	şam	şinik	şinik
şamata	şamata	şira	şıra
şandan	şamdan	şirden	şirden
şap	şap	şirit	şerit
şapşal	şapşal	şiş	şiş
şarla	şarlağan (sıvı yağ)	şişe	şişe
şarlagan	şarlağan	şişetavan	şişe tavan (tavan süslemesi)
şart	şart	şişkav	şişman
şaşardisuva	şaşırdı	şişkebab	şişkebabı
şaşkan	şaşkın	şişko	şişko
şaşliv	şaşkın	şişman	şişman
şaşook	şaşı gözlü	şkembe çorba	işkembe çorbası
şaştisa	şaştı	şkembe	işkembe
şaştisuva	şaştı	şu	şu
şebek	şebek (maymun türü)	şube	şube
		şubeliya	şubeli

şukyur	şükür	taman	tamam
şurup	şurup	tamavkyar	tamahkâr
		tambura	tambura
		tamburçe	küçük tambura
		tamina	tahmin
		tapa	tıpa
		tapiya	tapu
		taraf	taraf
		tarana	tarhana
		taranenik	tarhanalık
		tarapana	darphane
		tarapkana	darphane
		tarator	tarator
		tas	tas
		tas-kyebap	taskebabı
		tatli	tatlı
		tatliya	tatlı
		tava	tava
		tava-oris	tavapilavı
		tava-yogurt	tavayoğurdu
		tavlahana	tavlahane
		tayfa	tayfa
		tayl'ak	taylık
		tayl'açe,tayçe	taycık
		taze	taze
		taziya	tazı
		tebdil	tebdil
		tebeşir	tebeşir
		teferiç	teferrüç
		tefter	defter
		tek-çift	tek-çift
		teklif stori	teklif etmek
		teklif	teklif
		teklifi	teklifler
		teklisiz	teklifsiz
		tekne	tekne
		teknefes	teknefes
		tekrar	tekrar

-T-

ta duri	ta
taan	tahin
taan-alva, tanalva	tahin elvası
tabaana	tabakhane
tabak	tabak
tabaka	tab
tabakana	tabakhane
tabakçiya	tabakçı
taban	taban
tabiet	tabiat
tabiya, tabie	tabiye
tabla, tabliçe	tabla
tabur	tabur
taburi taburi	tabur tabur
tafra	tafra
taftabita, tahtabita	tahta biti
tagar	tagar (bir çeşit mangal)
tagarçe, tagarcik	dağarcık (çoban torbası)
tahin	tahin
tain	tayin
tainciya	tayinci (tayin eden)
takam	takım
takat	takat
takrir	takrir
taksildar	tahsildar
taksirat	taksirat (alın yazısı)
taksit	taksit
talambas	davulbaz
talaz,talas	talaz
talim	talim
tamakyar	tamahkâr
tamakyarlak	tamahkârlık
tamam	tamam

tekrlek	tekerlek	tevekeliya	tevekküllü
tek-tuk	tek tük	teza	teyze
tekye	teke	tezga	tezgah
tel	tel	tezgere	teskere
tel'ak	tellak	tiftik	tiftik
telal	tellal	timar	tımar
telliya	telli	timari, timaren'e	tımar etmek
temel	temel	timon	timon (denizcilikle ilgili)
tena	tenha	tirtir	tirtir
tencere	tencere	tokmak	tokmak
tenekye	teneke	tomruk	tomruk
tenekyecilnitsa	tenekeci dükkânı	top	top
tenekyeciya	tenekeci	topal	topal
tepe	tepe (balıkçı ağının bir bölümü)	topana	tophane
tepe	tepe (coğrafya)	topçıya	topçu
tepelak, tepelaçe	tepelik	topka	top
tepsiiçe	küçük tepsi	toprakliya	topraklı
tepsiya	tepsi	toptan	toptan
terbiesiz	terbiyesiz	topuk	topuk
tercuman	tercüman	topuz	topuz
terekye pazar	tereke pazarı	topuzliya	topuzlu
tereziya	terazi	torba	torba
terk	terk	torbe	torba
terlitsi, trlatsi	terlik, terlikler	torbentse	küçük torba
tersane	tersine	torbule	torba
tertip	tertip	trampa	trampa (takas etmek, değiştirmek)
teryakiya	tiryaki	trampete	trempete (müzik aleti)
terziya	terzi	troşokparasi	harçlık parası
terziyka	kadın terzi	trud i zahmet	zahmet
teskere	teskere	tsnilok	siyah-lık
teslim stori	teslim etti	tucar	tüccar
teslim	teslim	tufek	tüfek
teslimi	teslim	tufekçiya	tüfekçi
tespil	tespih	tu'ben-krpa	tülbent
tespişte	tespih	tula	tuğla
teste	deste	tulbe, turbe	türbe
testera	testere	tulben	tülbent
tevabiya	tevabi	tulbenka	tülbent

tulbent	tülbent	urma	hurma
tulbentse	tülbent	urnek	örnek
tulum	tulum	urp	urup
tulumba	tulumba	urubiya	urba
tulumba	tulumba(tatlı)	urum	rum
tumruk	tomruk	usta	usta
tunç	tunç	ustabaşa	ustabaşı
tura	tura	ustibeç	üstübeç
tura çatıya	tura çatısı	usul	usul
tura I yazıya	tura ve yazı	uşur	öşür
turalıya	turalı	utiya	ütü
turfanda	turfanda	uttisuva	yutmak (bir tür oyun)
turkiciya	türküci	uy	huy
turli turli	türlü türlü	uydisuva	uyuyor
turpiya	turp	uydurma	uydurma
turşıya	turşu	uygun	uygun
turunciya	turuncu	uyliya	huylu
turunç	turuncu	uzengiya	özengi
turunçliya	turunculu	uzur	huzur
tutkal	tutkal		
tutkun	tutkun		-V-
tutun	tütün	vade	vade
tutunar	tütüncü	vakafski	vakfa ait olan
tutunkyese	tütün kesesi	vakat, vreme vakat	vakit
tutunoberaç	tütün toplayıcısı	vakatsaz	vakitsiz
	-U-	vakıf	vakıf
ucak	ocak	vaktandan	vaktinden
ucet	hüccet	valaka	falaka
uçkur	uçkur	valiya	vali
udaya	oda	vanela	fanila
udut	hudut	vapur	vapur
ugursuz	uğursuz	varak	varak
uksuz	öksüz	varaş	faraş
ukyumat	hükümet	varince	varınca
umut	umut	varoş	faraş
unap	hünnap (yabani zeytin)	vay,vay	vay
uner	hüner	vayda	fayda
uriet	hürriyet	vekil	vekil

verem	verem	yabancika	kadın yabancı
veremliya	veremli	yabancıya	yabancı
veremosan	verem hastalığına yakalanan	yabanets	yabancı
veresiya	veresi	yag Pazar	yağ pazarı
vergiya	vergi	yagliya siren'e, yagliya pener	yağlı peynir
vervele	velvele	yagluk	yağlık
ves	fes	yagmurlak	yağmurluk
vezir, tsar-vezir	vezir	ya-hot	yahut
vezirin	vezir	yaka faka	yaka tutmak
veziritsa	kadın vezir	yaka	yaka
vezirlak	vezirlik	yakiya	yakı
vezirlak	vezirlik	yalan şait	yalancı şahit
vezirlok	vezirlik	yalanciya	yalancı
vezirstvo	vezirlik	yalan-kyufte	yalan köfte
vezme	vezme	yalanşaitlak	yalancı şahitlik
vida	vida	yali.....yali	yalı yalı
vidan	fidan	yalnaş	yanlış
vil	fil	yama	yama
vilaet	vilâyet	yaman	yaman
vilaet	vilâyet	yambaş	yanbaş (güreş terimi)
vilaetliya	vilâyetli	yamporos	yampiri
vilan	filan	yana, yane	ana, anne
vilcan	fincan	yanak	yanak
vinaliya	şarap renk-li	yancik	yancık (çoban torbası)
vinarciya	şarap-çı	yanglaş	yanlış
viran	viran	yaniçar, yaniçer	yeniçeri
viranlak	viranlık	yaniçe	yahni
vodovotçiya	su-cu	yanikara	yanıkara (hastalık)
voyniklak	asker-lik	yankesecika	kadın yankesici
voyvondalak	voyvodalık	yankeseciya	yankesici
vrenk	frenk	yanlaş	yanlış
vucut	vücut	yapancak yapıncak (atların üzerine koyulan örtü)	
urnacilak	fırıncılık	yara	yara
	-Y-	yaraliya	yaralı
ya	ya	yan	yâren
ya.....ya	ya-----ya (ya gel ya git)	yardam	yardım
yabana	yabani	yarma	yarma
		yasakçiya	yasakçı

yasmin	yasemin
yastak	yastık
yastak	yastık (çiçek)
yastok, yastuk	yastık
yaşmak	yaşmak
yataan	yatağan
yatagan	yatağan
yatsiya	yatsı
yavaş yavaş	yavaş yavaş
yavaş	yavaş
yavniya	yahni
yavriçe	yavrucuk
yavriya	yavru
yavrum	yavrum
yay	yay
yaygiya	yaygı
yazacivçe	yazıcı
yazaciya	yazıcı
yazak	yazık
yem	yem
yemek,emek	yemek
yemenii	yemeniler
yengya	yenge
yenmece	yenmece (ağır deri hastalığı)
yerebasmaz	yerebasmaz (lüzüm cinsi)
yerger	ergen
yetim	yetim
yeyciya	yiyci
yogurt	yoğurt
yok	yok
yok:....yok	yok yok
yokuş	yokuş
yolciya	yolcu
yoldaş	yoldaş
yoldaşlar	yoldaşlar
yonbaşıya	onbaşı
yonce	yonca
yorgan çocuk	yorgan çocuğu

yorgan	yorgan
yorganciya	yorgancı
yorganitsa	yorgan
yorgovan	erguvan
yufka	yufka
yumbrukçiya	yumrukçu
yun basma	yün basması
yuriet	hürriyet
yurnek	örnek
yust	üst
yuva	yuva
yuzbaşıya	yüzbaşı
yüzluk	yüzlük

-Z-

zaar	zar (yüzün örtülmesine yarayan bez)
zaardisa	azarlamak
zaaylazi	haylazlaştı
zabataçi	bataklaştı
zabit	zabit
zabitin	zabit
zabitlak	zabitlik
zaborci	borçlandı
zabun	zibin
zadumani	dumanlatmak
zagar	zagar
zagarka	zagar
zagaylen	gaileli
zahmet	zahmet
zaim	zaim
zakopça	kopçalamak
zaman	zaman
zamanski	zaman
zambak	zambak
zamk	zamk
zanaet	zanaat
zanaetçiya	zanaatçı
zanatliya	zanaatlı

zanayat	zanaat	zerdeliya, zerzeliya	zerdali (erik cinsi)
zandana	zından	zerzele	zenzele
zaortaçı	ortak olmak	zevzek	zevzek
zap	zapt	zeybek	zeybek
zapt çini	zaptetmek	zeytin	zeytin
zaptisuva	zaptetmek	zeytinliya	zeytinli
zaptiya	zaptiye	zglobaliya	bağlama-lı
zarar	zarar	ziefet gozba	ziyafet
zarçe	zar (oyunda kullanılan)	zift	zift
zare	zira	zimbil	zembil
zaruret	zaruret	zingin, zinginin	zengin
zarzavat	zerzevat	ziyafet	ziyafet
zate, zati	zaten	ziyan	ziyan
zaval	zaval	zor, zort	zor
zavaliya	zavallı	zorba	zorba
zavmet stori	zahmet etmek	zorbaciya	zorluk çıkarana, zorbalık eden
zavmet	zahmet	zorbalak	zorbalık
zayre	zahire	zorlen	zor ile
zaytin	zeytin	zort	zor
zbayati	bayatlaştırmak	zukyam	zükam
zebze	sebze	zukyamliya	zükamlı
zeer	zehir	zulufi	zülüfler
zefk	zevk	zulüm	zulüm
zehtin	zeytin	zulumkar	zülümkar
zeir	zehir	zulumliya	zülümlü
zembil	zembil	zumbul	sümbül
zندان	zengin	zumrud	zümrüt
zengia	üzengi	zumuruden	zümrütlü
zer	zira	zurla	zurna
zer(zeer)	zehir	zurna	zurna

KAYNAKÇA

1. Doğan Aksan; *Her Yönüyle Dil*, Ankara, 2003, s.137.
2. Melahat Hamza; *Makedon Dram Eserlerinde Türk İzleri ve Türkler*, Ankara, 1998. s.1-3.
3. Mile Körvezirovski, Kevser Seyfullah; *Makedonca-Türkçe Sözlük*, Üsküp, 1967.

-
4. Olivera Yaşar Nasteva; *Turskite Leksički Elementi vo Makedonskiot Yazik, İnstitut Za Makedoski Yazik* “Krište Misirkov”, Üsküp, 2001.
 5. Ömer Lütfi Barkan, “Osmanlı Tarihinde Rumelinin İskânı İçin Yapılan Sürgünler Meselesi”, İktisat Fakültesi Mecmuası, 13., İstanbul, 1950.